

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-95/22-S

Název	Základní škola Velký Borek, okres Mělník, příspěvková organizace
Sídlo	Školní 11, 277 31 Velký Borek
E-mail	zs.velkyborek@seznam.cz
IČ	71 002 839
Identifikátor	600 047 491
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jana Basařová
Zřizovatel	obec Velký Borek
Místo inspekční činnosti	Školní 11, Velký Borek
Termín inspekční činnosti	3. a 7. března 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků základního a zájmového vzdělávání podle školních vzdělávacích programů, jejich naplňování a soulad s právními předpisy a s příslušnými rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Príspevková organizace (dále „škola“) vykonáva činnosť základnej školy a školskej družiny. V základnej škole sa vo troch triedach prvého až pátého ročníku vzdeláva 64 žiakov, u desiatich z nich boli identifikované špeciálne vzdelávacie potreby (dále ŠVP). Školskú družinu tvorí jedno oddelenie s 28 účastníkmi zájmového vzdelávania. Najvyššie povolené počty žiakov základnej školy i školskej družiny sú takmer naplnené. Školské stravovanie je zabezpečené vo školskej jedálni susednej materskej školy. Všeobecné vzdelávanie a školské služby sú poskytované v jednej školskej budove s priestorom vhodným pre vzdelávacie a herné činnosti.

Hodnotenie podmienok vzdelávania

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) zastává svou funkci pátým rokem. Školou řídí v jednoduché a funkční organizační struktuře a rozvíjí ji podle realisticky nastavené koncepce, která je pedagogickými pracovníky uvědoměle sdílena. Kvalita koncepční práce se projevila ve změnách školních vzdelávacích programů (dále ŠVP), ke kterým došlo od předešlé inspekční činnosti. Inovace ŠVP pro zájmové vzdelávání navazuje na promyšlenou vizi školské družiny. V ŠVP pro základní vzdelávání byly na základě vyhodnocení potřeb žáků posíleny profilové vyučovací předměty; v učebním plánu byly navýšeny jejich hodinové dotace a třídy s více ročníky se pro jejich výuku účelně dělí na skupiny žáků jednoho ročníku. Pro zajištění kvalitní náplně vzdelávání, např. projektových dnů, navazuje škola řadu užitečných partnerství s organizacemi na regionální i celostátní úrovni.

Pedagogický sbor školy tvoří vedle ředitelky dvě odborně kvalifikované učitelky a dvě učitelky, kterým odborná kvalifikace chybí, jedna si ji doplňuje potřebným studiem; vychovatelka školské družiny je odborně kvalifikovaná. Funkci výchovné poradkyně vykonává ředitelka s příslušnými kvalifikačními předpoklady. Jednotlivé učitelky zastávají pozice metodičky v oblasti informačních a komunikačních technologií, koordinátorky školního vzdelávacího programu a školní metodičky prevence; příslušná studia k výkonu těchto specializovaných činností jim sice chybí (školská metodička prevence si potřebnou odbornou kvalifikaci doplňuje), přesto jejich působení uvedené oblasti od předešlé inspekční činnosti podstatně zlepšilo.

System podpory profesního rozvoje pedagogických pracovníků je nastaven v dostatečné kvalitě i intenzitě. Učitelky se účastní studií podle plánu dalšího vzdelávání, zvolené kurzy zcela odpovídají potřebám školy. Ředitelka plánuje a systematicky vykonává hospitační činnost, začínající učitelku podporuje uvádějící kolegyně, vzájemně si hospitují. Všechna hodnotící zjištění i nabyté profesní kompetence učitelky sdílí v metodickém sdružení a na jednáních pedagogické rady. Jejich obsahová náplň pokrývá vyrovnaně všechny složky vzdelávacího procesu.

Kvalitní spolupráce školy se zřizovatelem se odráží především ve významném zlepšení materiálních podmínek, které přinesla komplexní rekonstrukce školy. V novém patře přibýly další učebny, školská družina disponuje dvěma prostornými hernami. Lepší využití školního dvora umožnila instalace herních prvků, nové je téměř všechno vybavení učeben i sborovny kvalitním nábytkem. Škola disponuje bohatým fondem výukových pomůcek. Efektivní rozvoj digitálních kompetencí žáků umožňuje nová počítačová učebna, vizualizační technika a počítače jsou k dispozici i ve většině ostatních učeben, wifi připojení na internet pokrývá všechny prostory školy. Dobrý stav didaktického vybavení školy je výsledkem uvážlivého hospodaření s prostředky ze státního rozpočtu i z evropských zdrojů. Učitelky dobře dbají na vzhled školy žákovskými pracemi, estetická úroveň vzdelávacího prostředí je vysoká.

Škola je dobře zabezpečena před vstupem nepovolaných osob, dohledy nad žáky jsou stanoveny účelně a v průběhu inspekční činnosti byly řádně vykonávány. Funkčnost nastavení vnitřních pravidel bezpečnosti se projevuje zanedbatelnou mírou úrazovosti.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Všechny hospitované vyučovací hodiny byly pečlivě připravené a jejich vzdělávací cíle byly stanoveny v souladu s příslušným ŠVP. Díky promyšlené struktuře jednotlivých didaktických fází hodin si žáci vhodně osvojovali stanovený vzdělávací obsah v různých vyučovacích formách, k dosahování vzdělávacích cílů efektivně využívali svých dříve nabytých znalostí a dovedností. Ve většině hodin byly zařazeny i aktivity, které měly relaxační efekt a pozitivní vliv na udržení pozornosti. Žáci byli aktivní, spontánně ukáznění, s učitelkami i mezi sebou otevřeně spolupracovali a projevovali pozitivní přístup ke svému vzdělávání. Komunikace v hodinách byla věcná a svědčila o otevřených vztazích učitelek se žáky. Příležitost k jejímu zlepšení spočívá v častějším kladení náročnějších otázek vyžadujících strukturovanější myšlení a podněcování žáků k delšímu samostatnému projevu. Jen sporadické stanovování postojových vzdělávacích cílů a okrajové zařazování diskuse nepřispívalo výraznějšímu rozvoji kritického myšlení žáků; vhodný tematický rámec zůstal nevyužit zejména v hodině přírodovědy.

Pozitivem průběhu velké části hodin bylo časté účelné využívání presentační didaktické techniky učitelkami a efektivní práce žáků s didaktickým softwarem. Internet však nebyl využíván jako zdroj informací, neboť ty žáci získávali pouze z učebnic a výkladu učitelek.

Počty žáků ve třídách a jejich dělení do skupin vytvářely vhodné podmínky pro diferenciaci přístupu k jednotlivým žákům. Učitelky v průběhu hodin projevovaly detailní znalost specifik žáků se SVP nebo nadaných žáků a dílčím způsobem vhodně zohledňovaly aktuální stav jejich vzdělávacích potřeb. K důslednému odlišování vzdělávacího obsahu a vyučovacích metod podle doporučení podpůrných opatření nebo charakteru nadání přistupovaly však jen ojediněle. Průběh téměř všech hodin byl na závěr zhodnocen konfrontací názorů učitelek i žáků. Tento přínosný postup lze zlepšit častějším vyslovováním konkrétních podnětů žákům, kteří vzdělávacího cíle nedosahují v potřebné míře.

Hodiny českého jazyka byly zaměřeny na důkladné osvojení mluvnických struktur. Jen malý důraz byl kladen na užití jazyka jako prostředku reálné komunikace a posilování funkční gramotnosti; výjimkou byla výuka v prvním ročníku, která tento nedostatek nevykazovala. Předností výuky anglického jazyka bylo obohacování slovní zásoby a účelné střídání aktivizujících výukových činností. Negativním důsledkem jejího přílišného zaměření jen na receptivní jazykové dovednosti byla nedostatečná stimulace souvislého řečového projevu žáků. V kvalitní hodině hudební výchovy se dařilo spojovat učení hudebním reáliím s rozvíjením muzikálních dovedností, zdařilé bylo propojení s pohybovými aktivitami, při nichž se posilovaly i pozitivní vztahy mezi žáky.

Řízená činnost ve školní družině vhodně navazovala na ŠVP základního vzdělávání. Aktivita nesla prvky badatelsky orientovaného učení, pro žáky byla atraktivní a učila je vzájemné spolupráci.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Průběžné výsledky žáků škola sleduje soustavným diagnostickým pozorováním a hodnocením žakovských prací. Jejich klasifikací poskytuje škola zpětnou vazbu žákům a jejich zákonným zástupcům. Postupy formativního hodnocení jsou rozvinuty jen slabě. Příležitostí ke zlepšení je rovněž větší využívání portfolia žakovských prací, které v hodnotícím procesu hraje jen okrajovou roli.

V uplynulém školním roce bylo vzhledem k mimořádné situaci upuštěno od externího hodnocení, která je pevnou součástí systému celkového hodnocení. Výsledky žáků v matematice si škola vhodně ověřuje také plošnou účastí žáků v soutěži Matematický klokan. Dalším funkčním prvkem systému ověřování výsledků žáků jsou podrobné informace o adaptaci absolventů školy na druhém stupni, které vypovídají o dobré připravenosti žáků školy pro další vzdělávání.

O celkově dobré úrovni dosahování očekávaných výstupů ŠVP pro základní vzdělávání svědčí i prospěch většiny žáků na vysvědčení. Na konci uplynulého i v prvním pololetí stávajícího školního roku téměř 80 % žáků prospělo s vyznamenáním. Nedostatky slabších žáků způsobené náročnou situací distanční výuky kompenzuje doučování, účastní se ho všichni žáci, kteří jej potřebují.

Škole se daří dosahovat dobrých výsledků i u žáků se SVP, pokud jejich znevýhodnění nemá výraznější sociální pozadí. Jejich individuální vzdělávací plány byly v uplynulém školním roce řádně vyhodnoceny, v zásadě jim prospívá i výuka v předmětu speciálně pedagogické péče. Poskytování tohoto podpůrného opatření však vyžaduje zlepšení. Předmět je vyučován ředitelkou, která nemá rozšířenou kompetenci pro oblast speciální pedagogiky. Svým obsahem a individuální formou výuky předmět nabývá spíše charakter doučování; chybí vyhodnocení účelnosti tohoto podpůrného opatření.

Výsledky a charakter SVP dvou žáků, kteří v uplynulém školním roce neprospěli, ukazují na potřebu zlepšení systému prevence školní neúspěšnosti u žáků s potřebou podpory z důvodu odlišných životních podmínek. Škole se nedaří překonávat sociální bariéru přístupu sociálně slabých žáků ke službám školských poradenských zařízení. Kompenzace plánem pedagogické podpory není vždy dostatečná ani včasná.

Škola dobře dbá na identifikaci nadaných žáků, kterým se dostává možnosti specifické přípravy na přijímací zkoušky na osmileté gymnázium, jeden zájemce v nich v uplynulém školním roce uspěl. Další možnost rozvoje jim skýtá nabídka účasti v různých projektech a soutěžích. V jejich výběru se škola soustředí na rozvoj čtenářské gramotnosti a sportu.

Škola pořádá řadu akcí, které posilují vztah žáků k obci, upevňují školní společenství a přispívají k pozitivním sociálním vztahům mezi žáky. Stmelení třídních kolektivů dobře slouží zejména zimní a letní školy v přírodě. Propracovaný systém prevence obsahuje řadu vhodných programů externích poskytovatelů, které účelně doplňují řadu nesespecifických preventivních aktivit školy. Preventivní význam má i atraktivní program ve školní družině a pestrá nabídka několika zájmových kroužků. O účinnosti školní prevence vypovídá nízký počet případů porušování školního řádu. Vzhledem k jejich malé závažnosti byla v prvním pololetí probíhajícího školního roku uložena z výchovných opatření pouze tři napomenutí třídní učitelky.

Závěry

Vývoj školy

- Změna na pozici ředitelky přinesla zlepšení v koncepci a organizaci řízení školy, byly prohloubeny a lépe strukturovány specializované činnosti pedagogických pracovníků.
- Byly odstraněny všechny nedostatky zjištěné při předešlé inspekční činnosti.
- Kompletní rekonstrukce školy výrazně zlepšila materiální podmínky vzdělávání.

Silné stránky

- Vybavení školy v oblasti informačních a komunikačních technologií skýtá kvalitní podmínky pro rozvoj digitální gramotnosti žáků.
- Časté pořádání vzdělávacích a preventivních akcí mimo školu podporuje nabývání klíčových kompetencí žáků, zejména kompetence osobnostní a sociální.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nižší účinnost poradenských služeb vedla ke slabým výsledkům žáků s potřebou podpory z důvodů odlišných životních podmínek.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zefektivnit poradenské služby a systém prevence školní neúspěšnosti pro žáky s potřebou podpory z důvodů odlišných životních podmínek.
- Optimalizovat systém poskytování podpurných opatření.
- Zařazovat do výuky více činností rozvíjejících kritické myšlení žáků a práci s různými zdroji informací.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina školy, účinnost od 1. listopadu 2002; výpis z rejstříku škol a školských zařízení, stav k termínu inspekční činnosti
2. Školní vzdělávací programy: pro základní vzdělávání „Comenius – škola dětem“, čj. 8/2021, účinnost od 1. září 2021; pro zájmové vzdělávání „Hráček“, účinnost od 1. ledna 2022
3. Školní řád základní školy, čj. 42/2021, účinnost od 1. září 2020; vnitřní řád školní družiny, čj. 1/2022, účinnost od 1. ledna 2022, ve znění účinném k termínu inspekční činnosti
4. Personální dokumentace pedagogických pracovníků školy (plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, z 26. srpna 2022; osobní spisy, stav k termínu inspekční činnosti)
5. Školní matrika základní školy a školní družiny, stav k termínu inspekční činnosti - vzorek
6. Třídní knihy základní školy a školní družiny, školní rok 2021/2022 k termínu inspekční činnosti
7. Rozvrh vyučovacích hodin ve školním roce 2021/2022, stav k termínu inspekční činnosti
8. Dokumentace školního poradenského pracoviště (program poradenských služeb ve škole, z 1. září 2021; preventivní program školy, z 8. srpna 2021; doporučení podpůrných opatření žáků se SVP platná ve školním roce 2021/2022)
9. Doklady o přijímání žáků k základnímu a zájmovému vzdělávání ve školním roce 2021/2022 - vzorek
10. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2020/2021, ze 7. října 2021
11. Dokumentace koncepce a řízení školy (organizační řád, čj. 1/2021, z 1. ledna 2021; dlouhodobý plán ZŠ – koncepční záměry a úkoly v období 2020 – 2022, ze 14. listopadu 2019; koncepce rozvoje školní družiny pro roky 2020 – 2023, z 20. listopadu 2019)
12. Hospodářská dokumentace a účetní evidence (účetní závěrka k 31. prosinci 2021; finanční vypořádání dotací poskytnutých příjemcům prostřednictvím kraje ze státního rozpočtu v roce 2021)
13. Dokumentace bezpečnosti a ochrany zdraví (rozpis dohledů nad žáky, protokoly o odborné technické kontrole tělocvičného nářadí a herních prvků; revize elektrických spotřebičů, platné ve školním roce 2021/2022; kniha úrazů, zavedená 8. října 1996), stav k termínu inspekční činnosti
14. Webové stránky školy <https://www.zsvelkyborek.cz/>, stav k termínu inspekční činnosti
15. Inspekční zpráva, čj. ČŠIS-2228/14-S, z 29. října 2014

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Filip Dostál, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Filip Dostál v. r.

Ing. Hana Borůvková,
kontrolní pracovnice

Hana Borůvková v. r.

V Praze 31. března 2022

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Jana Basařová,
ředitelka školy

Jana Basařová v. r.

Ve Velkém Borku 6. dubna 2022